

CARTI ȘI REVISTE

MIHAIL DRAGOMIRESCU: DELA MISTICISM LA RAȚIONALISM

Editura Institutului de Literatură, București, 1925. Cronicile culturale pe care d. Mihail Dragomirescu le-a publicat mai întâi în ziarul „Viitorul”...

Ridicându-se contra acestei idolatrii care a dezințentat și încă mai continuă să incurce firele bunului mers al culturii noastre naționale...

Plecând de la această constatare — adevărat punct de rezam pentru întreaga activitate critică a d. Mihail Dragomirescu — două idei de direcție străng în jurul lor toate articolele cuprinse în volum: îndepărtarea idolatrii...

Astăzi nu mai putem rămâne la misticismul național (N. Iorga); se impune o revenire la raționalismul (nu negativ al lui Măiorescu)...

In „Triumful unei școli literare” d. Mihail Dragomirescu cercetează activitatea literară a scriitorilor desvolțați sub auspiciul „Convorbirilor Critice”...

CONST. RAULET: ardările lui Mionel, București, 1925. Volumul d-lui C. Rauleț este constituit din câteva nuvele și schițe...

— „Trebuie să-l trimiță.” — „A venit dela divizie o adresă prin care-l cere. Și iar: — „Trebuie să-l trimiță.”...

— „Nu ai auzit, prin urmare, de „Judecata lui Dumnezeu?” Pentru a-și dovedi nevinovăția, preveniții erau supuși la încercări groaznice...

Scrierile d-lui C. Rauleț, se remarcă prin aceea că știe să prindă din viața amănunțat caracteristic, tot ce ce se leagă de biata inimă omenescă...

VIEȚA NOUA (Ianuar-Februar) anunță, cu numărul acesta, că nu va mai apărea. Timp de douăzeci de ani revista a luptat pentru frumos și ideal...

Un cer de ghiță se întinde așa pustiu, așa strein; Orașul pare-o neoropol în pătura albă îmbărcată; Copacii niște brațe care întind în zare întunecată...

rece) și Ervin (Torte prin labirint) și V. Parahivescu (Soli invicta). La „Cronică” d. Densușianu discută chestiunea „balcaurealului” și traducerea „Infernului” de Dante.

GANDIREA (15 Februarie), publică un articol de fond al d-lui Virgil Zaborovschi: „Tradiționism”, care pledează pentru reînnoirea spiritelor spre manifestările isvoite din elementul suflatesc al poporului nostru...

— „Habur n'am!” — „N'ar fi meritat, poate, o soartă mai bună.” Ințelegând Mionel se îmbolnăvese greu, aturează, are călduri mari...

PARAUL: Auzi un cântec de pârâu șglobiu? Cu trupul tău despică unda rece. În soare legăndă argintu-l viu...

FURTUNA: Furtună: tu mi'ntrun mână mică. Ți-e teamă și te ghemci lângă mine. Știșoaia ca un pui de rândunică...

ORPHEUS (Ianuar-Februarie) al doilea număr al revistei, discută dela început problema destinului în tragedia greacă. Articolul d-lui Cezar Papacostea...

— Desigur, în rândul întâiu este o operă de estetică, fiindcă scopul ei din urmă e să distreze, să pleacă... și, apoi, ea se încorporează în concepția generală a vieții grecești...

sit, inevitabil, o înfrângere. Altminteri, spiritul religios nu putea singur să producă acel puternic tragic ce caracterizează teatrul grec.

— Despre originea tragediei eline, scrie d. D. Marmeline, despre criza de locuințe în Roma antică...

CELE TREI CRISURI (Februarie), ne sosește târziu, focmai dela Oradea Mare, cu un sumar destul de variat. D-l M. Kerestury scrie despre „Rolul Transilvanismului în istoria culturii europene”...

„Cucerirea orașelor, — o, nu e vorba decât de o pașnică, lupă — nu se poate face prin mijloace supra-lor, prin întărirea elementelor locale...

Dintre cele două buciți în versuri ale numărului, se ridică — fragmental — poezia d-lui N. I. Hirescu: „Iți mai aduci aminte?” Proza o reprezintă schița postumă a lui N. N. Bellicianu...

TĂRARITUL (Februarie) este, fără îndoială, una dintre bunele noastre reviste pentru popor. Conducerea d-lui I. Gr. Oprisan i-a asigurat o mână de colaboratori...

MISCAREA LITERARĂ (7 Martie) Institutul de Literatură, de Mihail Dragomirescu; Luigi Pirandello, de G. Cardaș; In delta, de Jean Bart.

CLIPA (8 Martie) Hamlet, de Mihail Dragomirescu; Ion Dongorici, de Radu Gyri; Imprimăvărare, de T. Ulmu; Sturm und Drang, de N. I. Hirescu...

PAGINI ALSSE

M. Dragomirescu: Dela Misticism la Raționalism

Duiliu Zamfirescu a scris în toate genurile de poezie. In proză și în versuri, dar adevărat lui originalitate se străvede cu deosebire în lirismul său din pastelluri și idile...

In deosebire de Alesandri, bogat în impresii proaspete scaldate într-un suflăt vesel, dar cu o formă nu destul de instrunată, — și în deosebire de Cosbuc, cu vigoarea imaginilor...

Iar afară numai fumul Subțiriște își ia sborul; Eu lini leg de dânsul doru Și n'văzduhuru îi dau drumul.

Iar prin lanul răsărit Mergă vestea, a sosit Craiul diminetelor, Paznicul fânețelor...

Imaginea culminantă a neorii este atât de tipic și artistic exprimată și atât de adânc legată de sufletul nostru, că devine o iconă clasică și definitivă...

Până ce n' zarea depărtată Spre lacul trist se pun pe drum, Și cum se duc, — acum și-acum Se mai zăresc câte o dată Ca rămășița unui fum.

Sau în admirabilul dialog dintre Sfânta Vinere și Cupido din „Jos, la Tivoli!” „Măi băte, iar te-am prins întinzând curse la fete!”

Ți-ai spart amfura ntr'adins! Am să te tund de pleți. Inșă el, prinând din fruga Haina mă-sei de un fald...

Când pune accentul, nu pe natură, ci pe stările sale sufletești — pe admirație sau pe dispreț — Duiliu Zamfirescu de la pastel și idilă, trece la cântec:

Esți înaltă și subțire ca un crin Cu glasul mișcător ca un suspin. Cu ochii de mireasă, visători, Și gura ca portiriul unei flori.

Intr'un timp ca cel de astăzi, și la Nord, într'o cetate De pe Pontul Euxin...

Și să crească în caplatură Artemizei Munchie, Să-mi aprindă admirarea de splendorie creștine Sfinții din Mitropolie!

In această admirație și dispreț, în care Duiliu Zamfirescu se arată de-un aristocratism păgân oarecum mai mult dobândit, decât congenital, — se simte totuși adevărată poezie. Din cadrul elementelor descriptive...